

—
مسلمانان به آن بیت المقدس (قدس) و یهودیان و مسیحیان به آن اور
شلیم می گویند.

— برای یهودیان، مسیحیان و مسلمانان شهری مقدس است

— زیرا خاستگاه پیامبران بزرگ بوده است. مسجد الاقصی که در بیت

المقدس قرار دارد، پس از مسجد الحرام در

مکه و مسجد النبی در مدینه، سومین مسجد مهمّ اسلام است و در آغاز ظو
ور اسلام قبله اول مسلمانان بوده است.

درس بیست و یک

اروپا

۱- قاره ی ... اروپا.... را می توان دنباله ی قاره پهناور آسیا یا بخشی از
اوراسیا دانست.

۲- اروپا از اطراف به کدام اقیانوس ها و دریاها محدود می شود؟ از مغرب
به اقیانوس اطلس - از شمال به اقیانوس منجمد شمالی - از جنوب به
دریای مدیترانه

۳- به طور کلی اروپا از نظر ناهمواری ها به چند بخش تقسیم می شود؟ (الف)

اروپای پیر (ب) اروپای جوان

۴- اروپای پیر به کدام بخش از اروپا گفته می شود؟ چرا؟ به مناطق

شمالی اروپا - زیرا طی هزاران سال فرسایش موجب شده است که کوه

کم ارتفاع شوند و قله ها گنبدی شکل و دره ها باز باشند. (به شکل

صرف V باز) در این منطقه جلگه های وسیع و دریاچه های بسیاری وجود

دارد.

۵- اروپای جوان به کدام بخش از اروپا گفته می شود؟ توضیح دهید. به

جنوب اروپا که چین خوردگی های جوان ورشته کوه های بلند دیده می

شود. و قله کوه ها نوک تیز و دامنه های پرشیب و دره های عمیق و تنگ

دارند (به شکل V) و زلزله ها و آتش فشان های زیادی در آن دیده می

شود، اروپای جوان گفته می شود.

۶- دورشته کوه اروپا را نام برده و در کدام بخش قرار دارند؟ رشته

کوههای آلپ و پیرنه - در اروپای جوان (جنوب اروپا) -

بلندترین قله اروپا قله مون بلان با ارتفاع ۴۸۰۸ متر در رشته

کوه های آلپ قرار دارد.

۷- اروپای پیر و جوان را با یکدیگر مقایسه کنید.

اروپای پیر	اروپای جوان
نوه های کم ارتفاع	نوه های بلند
قله ها گنبدی شکل	قله های بلند و نوک تیز
چین خوردگی های بسیار قدیمی	چین خوردگی های جوان
دامنه های ملایم و کم شیب	دامنه های تند و پرشیب
دره های کم عمق و باز	دره های عمیق و تنگ
زلزله ها و آتش فشان های به ندرت اتفاق می افتد	زلزله ها و آتش فشان های زیاد رخ می دهد

۸- ویژگی های کلی آب و هوای اروپا را بیان کنید. به طور کلی اروپا دارای آب و هوای معتدل ، سرسبز و بدون بیابان است.

۹- انواع آب و هوای اروپا را با مشخصات هر یک بیان کنید:

نوع آب و هوا	محدوده و قلمرو	ویژگی ها و مشخصات
آب و هوای قطبی و سرد	شمال اروپا (شمال	تقریباً در تمام طول سال سرد با یخبندان های

اسکاندیناوی و ایسلند)	طولانی	
آب وهوای معتدل اقیانوسی	مجاور اقیانوس اطلس کشورهایی مانند انگلستان و ایرلند	به علت عبور جریان آب گرم گلف استریم در تابستان و زمستان معتدل، مه آلود و پرباران است
آب وهوای مدیترانه ای	جنوب اروپا (سواحل مدیترانه) کشورهای مانند اسپانیا، ایتالیا و یونان	زمستان های معتدل و مرطوب تابستان های گرم و خشک
آب وهوای قاره ای (بری)	مرکز و شرق اروپا	- به دلیل دوری از دریا رطوبت کم است - تابستان های گرم و زمستان های سرد

۱۰- از رودهای اروپا چه استفاده هایی می شود؟ آبیاری زمین های

کشاورزی - تولید برق - حمل و نقل و کشتیرانی

۱۱- مهم ترین رودهای اروپا را نام برده و طویل ترین رود اروپا چه نام دارد؟ دانوب، ولگا، این، دن و الب - که دانوب طولانی ترین رود

اروپاست

افریقا

۱۲- دومین قاره وسیع جهان بعد از آسیا... افریقا... است

۱۳- قاره افریقا بین کدام اقیانوس ها واقع است؟ بین اقیانوس اطلس

در مغرب و اقیانوس هند در مشرق

۱۴- موقعیت قاره افریقا را بیان کنید.

الف) در دونیمکره شمالی و جنوبی گسترده شده است

ب) مدار استوا از وسط آن می گذرد

ج) از سواحل مدیترانه در شمال تا دماغه ی امید نیک در جنوب امتداد

یافته است.

۱۵- قاره آفریقا به وسیله ی کدام تنگه ها و کانال از آسیا و اروپا جدا شده است؟

الف) به وسیله ی کانال سوئز و تنگه باب المندب از قاره آسیا
ب) به وسیله ی تنگه جبل الطارق از اروپا

۱۶- از نظر ناهمواری ها قاره آفریقا چگونه سرزمینی است؟ قاره آفریقا فلاتی وسیع و کم ارتفاع است که کوه های بلند و جلگه های وسیع در آن کمتر دیده می شود.

۱۷- گسل ها (شکستگی های پوسته ی زمین) در کدام سمت آفریقا دیده می شود؟ و چه پدیده هایی را به وجود آورده است؟ در مشرق آفریقا ،
۱ - قله های بلندی مانند کنیا (۵۲۰۰ متر) و

کلیمانجارو (۵۹۰۰ متر) ۲- دریاچه ها ۳- آبشارها و تنداب ها

۱۸- نام چند دریاچه در شرق آفریقا را نوشته و بگویید این دریاچه ها چگونه شکل گرفته اند؟ دریاچه ویکتوریا ، تانگانیکا و نیاسا --- در اثر شکستگی های بزرگ پوسته ی زمین

۱۹- چرا کناره های آفریقا برای ساخت بندر و پهلو گرفتن کشتی ها مناسب نیست؟ زیرا کناره های آفریقا صاف و بدون بریدگی (خلیج) است.

۲۰- چرا افریقا قاره ای گرم و بدون زمستان است؟ زیرا خط استوا از وسط افریقا می گذرد و فورشید بر خط استوا و نواحی اطراف آن (مدار رأس السرطان و مدار رأس البدری) عمود می تابد و گرمای بیشتری به زمین می بفتد.

۲۱- از نظر بارندگی افریقا به چند قسمت تقسیم میشود؟

الف- افریقای سبز ب - افریقای خشک

۲۲- افریقای سبز به کدام بخش از افریقا گفته میشود؟ چرا؟ نواحی اطراف خط استوا یعنی از دریاچه چاد در شمال تا رود زامبزی در جنوب - به علت آب و هوای گرم و مرطوب، باران فراوان می بارد و رشد گیاهان در طول سال متوقف نمی شود (در تمام طول سال سرسبز است).

۲۳- اگر از مرکز افریقا به سمت شمال یا جنوب حرکت کنیم، چه تغییرات آب و هوایی حاصل می شود؟

هرچه از منطقه استوایی (مرکز افریقا) به سمت جنوب یا شمال حرکت کنیم، از میزان بارندگی کاسته شده و به تدریج به آب و هوای گرم و خشک تبدیل می شود.

۲۴- بیابان های افریقا را نام ببرید. صحرای بزرگ در شمال افریقا ، بیابان کالاهاری در جنوب افریقا.

۲۵- آب و هوای مدیترانه ای در کدام بخش افریقا مشاهده می شود؟
بخش کوچکی از شمال افریقا در مجاورت دریای مدیترانه.

۲۶- رودهای بزرگ افریقا را نام ببرید؟

نیل، کنگو، نیجر، اُرائژ و زامبزی

۲۷- رود... نیل... با ۶۶۹۵ کیلومتر، طولانی ترین رود جهان است.

۲۸- چرا بیشتر روهای افریقا برای کشتیرانی مناسب نیستند؟ زیرا اغلب رودخانه های افریقا در مسیر خود چندین تنداب و یا آبشار دارند، بنابراین برای کشتیرانی مناسب نیستند.

درس بیست و دوم

اروپا